

ISBN: 978-625-7854-89-4

© 2018 Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.

ketebe.com

Ketebe Yayınları: 393

Felsefe

Yayın Yönetmeni

Furkan Çalışkan

Yayıma Hazırlayan

İslâm Dalp

Kapak

Harun Tan

Mizanpaj

Nilgün Sönmez

1. BASKI

Aralık 2020
İstanbul

Ketebe Yayınları

Sertifika No: 34989

Maltepe Mahallesi Fetih

Caddesi No: 6 Dk: 2

Topkapı 34010 İstanbul

Tel: 212 612 29 30

e-mail: ketebe@ketebe.com

Baskı ve Cilt

Mega Basım Yayın San. ve Tic. A.Ş.

Cihangir Mah. Güvercin Cad.

No: 3/1 Baha İş Merkezi A Blok

Kat: 2 34310 Haramidere -

Avcılar / İstanbul Sertifika No: 44452

Tel: 212 412 17 00

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak Ketebe Kitap ve Dergi Yayıncılığı A.Ş.'ye aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

Heidegger Sarkacı

Metafor Kavramının Arkeolojisi

Z E Y N E P K O T T A N

KETEBE

Zeynep M. Kot Tan

İstanbul'da doğdu. Bilgi ve Portsmouth üniversitelerinden Uluslararası İlişkiler alanında lisans, George Washington Üniversitesi'nden "Perennialist Perspektiften İslam-Hristiyanlık İlişkileri" başlıklı tezi ile yüksek lisans, İstanbul Üniversitesi'nden "Heidegger'de Metafor Sorunu" başlıklı tezi ile doktora derecesi aldı. Çeviri, şiir ve yazıları muhtelif dergilerde yayınlanıyor.

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	9
KISALTMALAR LİSTESİ	13
GİRİŞ	15
Tartışmanın Zemini	24
Varlık Metaforlarla mı Konuşur?.....	25
Heidegger Metaforlarla mı Konuşur?	29
Metafor, Aristo veya Platon'a Referans Vermeden Anlatılabilir mi?.....	36
Tartışmanın Heidegger Külliyyatına Taşınması.....	41
I. BÖLÜM	
HEIDEGGER'İN METAFORA YÖNELTTİĞİ ELEŞTİRİ	47
Varlık Sorusu ve Klasik Metafor Eleştirisi.....	52
Metaforun Öngörülen Metafiziksel Arka Planı.....	53
Analojik Düşünme	56
“Öteye Taşıma” Olarak Metafor.....	58
Varlığın Evi ve Bilinirliği.....	68
<i>Dasein</i> ve Metaforik Taşıma	74
<i>Dasein</i> ve Dünyası.....	75
<i>Dasein</i> ve Bilgi	82
Özne ve Nesne'deki Dönüşüm.....	87

Dünya-İçinde-Varlık	89
İçinde-Varlık ve Metafor	91
Egzistansiyel Olarak İçinde'lik	92
Bulunuş ve Halet-i Ruhiye	93
Egzistansiyel Olarak Anlama.....	96
Bilginin İmkânı ve Metafora Dönüştürülmesi.....	97
Doğal Fenomenin Kendinde Bilgisi.....	98
Doğal Fenomenin İçinde Doğduğu Dünya.....	101
Doğal Fenomenin Metafora Dönüştürülmesi	104
Varlığın Dili ve Metafor	109
<i>Dasein</i> Analitiğinde Dil.....	111
Dönüş (<i>Kehre</i>) ve Dil	114
Varlığın Dili.....	118
Dil Metafiziği	123
İnsanın Dışavurum/İfade Aracı Olarak Dil	125
Ses Anlam Düalitesi ve İnsan Kurgusu Olarak Metafor...128	

II. BÖLÜM

METAFİZİKSEL OLMAYAN BİR

METAFOR DÜŞÜNCESİNİN İMKÂNI	137
Metafiziğin Aşılması	141
Temsili Düşüncenin Aşılması	146
Temsili Olmayan Bir Metaforun İmkânı.....	151
Dünyanın Dilde Kuruluşu.....	166
Temsili Olmayan Bir Metaforun Heidegger İçin İmkânı .177	
Temsili Sanatın Aşılması.....	182
Anlam Teşekkülünde Şairin/Düşünürün Edilgenliği	183
Ontolojik Belirsizlik.....	187
Sanat Eserinin Ontolojik Belirlenimi	194
Şeyden Gerece	199
Gereçten Esere.....	201

III. BÖLÜM

ONTİK-ONTOLOJİK BİR KELİME TASARIMI	217
<i>Yeryüzü ve Dünya: Ses ve Anlam</i>	220
Dilin Ölümü: Ses (<i>Yeryüzü</i>) veya Anlamın (<i>Dünyanın</i>) Takdimi.....	226
Kelimenin Nesneleşmesi: Sesin Öne Çıkıp, Anlamın Çekilmesi	228
Kelimenin Gereçleşmesi: Anlamın Öne Çıkıp, Sesin Çekilmesi	231
Gereç ve Nesne Olarak Dil.....	236
Dilin Yaşamı: Sesin ve Anlamın Birlikte Takdimi.....	242
Şiir ve Metafor	245
Şair ve Öne-Çıkan-Gizini-Açma (<i>Poiesis</i>).....	247
Şairin Sözü	254
Kelimenin Hareketi.....	259
Sesten Anlama	260
Anlamdan Sese	266
<i>Riss</i> (Yarık) Olarak Metafor.....	271
Ses ve Anlam Çekişmesi	272
Duyu ve Düşünce Birliği	282
“Birlik-te” Metafor.....	294
Poetik Metafor	302
SONUÇ	319
KAYNAKÇA	327
DİZİN	347

ÖNSÖZ

Heidegger felsefenin geniş yollarına karşı patikalar önerir. Çünkü düşünülmesi gereken çok büyüktür ve onu hiçbir zaman kuşatamayız. Yapabileceğimiz, bir patika bulup yol almaktır. Zaten felsefe de bizden hep yolda olmamızı ister. Öte yandan, Platon'dan bu yana filozoflar yollara değil, yola inanmıştır. Bu yüzden Heidegger'e göre düşüncenin ifsadı, metafizik ile başlar. Batı metafizik geleneği tanım yaparken; sahici düşünme ve onun en halis şekli olan şiir ise betimler. Düşünme ve şiir bir *patika* açtığında, *şey şeyler, dünya dünyalaşır, dörtlü toplanır, dil konuşur*.

Bu çalışmanın temel gayesi, metafor nosyonuna giden, diğer taraftan metafizik ve onun ana caddeleri ile kesişmeyen, büyük kavşaklara ulaşmayan bir *patika* bulmaktır. Bu patikaya ulaşmaya çalışırken öncelikle şunu sordum: Heidegger neden bir taraftan metaforu metafizik, metafiziği ise Varlığın unutulması ile ilişkilendirirken, özellikle *Varlık ve Zaman*'dan sonra yazdığı eserlerde metaforlarla örülü bir dil kullanır? Sorgu beni şöyle bir sonuca ulaştırdı: İtiraz edilen metaforik kullanım değil, geleneksel metafor nosyonudur. Söz konusu itirazı öncelikle ontoloji, epistemoloji ve dilbilim